

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 2. Victoria a Catholicis de Bohemis rebellibus reportata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

Cæsareo-Boicos propius monti immi-
 nere cernebant, cum sese totas in vi-
 res colligunt, portisque castrorum e-
 rumpunt. Infestis armis & animis con-
 curritur, ac cominus utrinque pugna-
 tur & acriter, ancipiti tamen Marte.
 Hic prælii status perstitit ad horæ di-
 midium, cum Princeps Anhaltius Ju-
 nior cum suis Equitibus, tum Turianus
 quoque, & Joannes Bubna in Cæsareos
 conglomeratis agminibus irruerent,
 mox Tieffenbachiana legio fluctuare,
 Verdugus eminus infestatus cedere, ca-
 ptoque Preunero ejus legio diffluere,
 & miles hinc illinc dilapsus signa de-
 ferere conspicitur. Sequitur illico Bo-
 hemorum ingens clamor, victoriæ spes
 & augurium, quo animati ferocius Cæ-
 sareos, quasi ubique profligatos, inva-
 dunt, tria vexilla occupant, & cæsis
 non paucis quosdam Centuriones ca-
 piunt.

Sæc. XVII.
 A.C. 1620.

§. II.

*Victoria a Catholicis de Bohemis re-
 bellibus reportata.*

Iniqua hæc prælii fors, sicut Maximi-
 liani Ducis solertiam fallere haud
 poterat, ita ejus animum intimo mo-
 rore laniebat; quocirca hinc curarum
 plenus, illinc præfagii Carmelitici fide
 A 2 tutus,

Caramuel
 Dom. l. 5. c. 4.
 Brachel. l. c.
 Annal. Boic.
 §. 62.

Sæc. XVII. tutus, Patrem Dominicum accessit, in
 A.C. 1620. quiens: *quomodo res agitur? nostri su-
 giunt, hostes inclamant victoriam, quam
 nobis spondesti?* Ad hæc vero Domini-
 cus exclamabat, *ubi ergo est Deus Eliae,
 ubi fides vestra! irruite in hostem, certissi-
 ma est victoria, quam tamen non torpore,
 sed sanguine & labore lucrabimur, his
 dictis ipsemet conscenso equo, datoque
 ad restaurandam pugnam signo, Christi
 Crucifixi effigiem in manu, & Beatæ
 Virginis imaginem in pectore tenens,
 in aciem progreditur, in hostes se in-
 fundit, ac militiæ Cæsareæ Principes
 his verbis hortatur: *Ubi sunt misericor-
 diæ tuæ antiquæ Domine? Exurge & ju-
 dica causam tuam Deus, & tua quidem
 illa est causa, quæ Matris tuæ: vos autem
 confortamini, & viriliter agite, & Deus
 pacis erit vobiscum.* Iteratæ hujus pro-
 missionis fiducia erectus Dux, Tillio
 ad se accersito præcipit, ut nulla mora
 Cratzium Bavarici Equitatus Tribunum
 in Anhaltinos immitteret. Hic igitur
 cum quinque promptissimorum equitum
 centuriis Principem Anhaltinum adori-
 tur, atque in hunc unum omnem bel-
 lici furoris vim effundit, eodemque
 temporis vestigio Liechsteiniana & Bau-
 riana legiones tanto impetu hostilem
 Equitatum invadunt, ut Cæsareis sociam
 operam præstantibus non modo dilapsi,*

ac

*Octav. Pan-
 cirol. Tesoro
 della cita di
 Roma.
 Hist. di
 Ferd. III.
 dal Galeaz-
 zo Gualdo
 Priorato
 Bald. chro-
 nic. moral.
 p. 1228.*

ac nutantes, suos ordines restaurarent, sed etiam liberato Preunero, hostium acies dissiparentur, ipseque Anhaltinus graviter vulneratus ex equo procideret, a Guilielmo Verdugo captus. Prima hæc Palatinorum strages Cæsareæ victoriæ existit principium; mox enim Turiani & Bubnæ legiones solutis ordinibus signa deferere, secumque torrentis instar pleraque Bohemorum agmina parem in desperationem trahere cæperunt; terrore autem insolito, quo jam ante duas incæpti prælii horas non modo homines, sed & jumenta obruta fuisse testabantur captivi, ad Hungarorum stationes propagato, hi quoque metu dissipati, quo cuique patebat ad fugam via, erumpunt, ac perterriti huc illucque feruntur. Instabat fugientibus hinc miles Cæsareo - Boicus, illinc Cosaccus, quorum impressione Hungari, prædæ, ac sarcinarum, quibus onusti erant, cura nondum abjecta, per montis declivia ruentes, magna eorum parte ferro trucidata, ceteri in Moldaviam profluentem effuso cursu præcipites acti fuere, ubi deprimentibus corpora rapinis, metuque cursum urgente, & mortem accelerante, plerique fluminis violentia abrepti hausti- que perierunt. Bohemi quoque, qui Stellatum saltum, castra & montis juga

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

Nicol. Bellus
l. 4. p. 457.

Sæc. XVII. tenuerunt, cum Maximiliani Ducis ius-
A. C. 1620. su Cæsareos in altum eniti, & dirutis
 munimentis, direptisque tentoriis a-
 crius se premi cernerent, ingenti clade
 protriti, tandem confusis ordinibus fu-
 gam arripuere, projectis etiam armis,
 quæ paulo ante ad Cæsaris & Catho-
 licorum ruinam, necnon ad libertatis
 vitæque suæ tutelam sumpserant. Us-
 que adeo pavor ab Alto immissus etiam
 auxilia formidat. Anhaltinus quidem
 Senior Princeps, cum jam amplius fu-
 gam inhibere nequiret, per Centurio-
 nes suos iusserat, ut fugitivi Brandi-
 fium, haud procul a Praga dissitum,
 sese reciperent, rursusque colligerent.
 Ast in tanta rerum confusione, animi-
 que consternatione imperium a paucis
 perceptum, pauciores executi sunt, ac
 plurimi viarum ignari, alii terrore ac
 instante victore aliorum abrepti, spre-
 to Ductorum imperio abjectaque Fride-
 ricianæ causæ cura, sparsim dilapsi
 sunt. Remanserant tamen in Stellato
 saltu millia aliquot Fœderatorum, qui
 misso ad Maximilianum seciali vitæ ve-
 niam supplicando impetrarunt. Ita
 unius horæ spatium tam validus Prote-
 stantium exercitus, qui ex Germanis,
 Anglis, Batavis, Scotis, Hungaris,
 Bohemis, Moravis, Silesitis, & Au-
 striis quibusdam adhuc rebellibus con-
 stabat

stabat, fusus, fugatusque Deo auspice, Sæc. XVII. A. C. 1620.
 præclaram Catholicis cessit victoriam: inde iterato comprobatum experimen-
 to, quod si causa justitiæ agitur, e-
 ventus infelix erit raro, si simul & fi-
 dei, nunquam. Erat hæc plane Ex-
 celli dextera, quæ uno ictu Bohemiam
 subjugavit, Austriam coercuit, Mora-
 viam reduxit, repressit Silesiam, Hun-
 gariam recuperavit, ac Cæsari ablatum
 diadema auctoritatemque restituit, ac
 denique Religionem Catholicam ex cap-
 tivitatem in libertatem asseruit. Ad per-
 petuam vero posteritatis memoriam ob-
 fervandum venit, quod hæc victoria a
 Cæsareis fuerit reportata eodem in lo-
 co, quo Bohemi exauctorato legitimo
 Rege suo Palatinum Electorem in Re-
 gem suum salutarunt, & insuper eadem
 die, qua in Ecclesia universa legebatur
 Evangelium: *reddite quæ sunt Cæsaris,*
Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo. Porro
 numerus cælorum non omnino comper-
 tus est, variantibus in eo scriptoribus;
 sed quis aut in victoria aut in fuga co-
 pias numerat? Sunt tamen, qui ex
 Bohemis, Hungarisque novem ut ma-
 xime millia, alii sex millia ferro truci-
 data, aut undis hausta memorant:
 Capti sunt Anhaltinus & Turrianus ju-
 niores, tum Styrumbius, Rheingravius,
 Schlickius, & Vinariensis Dux, præter

Khevenhill.
t. 9 p. 1098.
Caraf. com.
de Germ.

Sæc. XVII. A. C. 1620. Tribunos & gregarios milites quamplurimos: vexilla militaria ultra centum erepta unacum Friderici Palatini prætoriano, in quo expressa erat cælestis Sphæra cum hac inscriptione: *Divertinescio*: Tormenta decem grandiora, & apparatus bellici, curruum, sarcinarumque ingens copia Victoribus cessit. Ex parte vero Catholicorum gloriose occubere Baro Peterffemius, Ferdinandus Halfridus, Comes Meggavius, Rechbergius, & Carattæus Neapolitanus præter ducentos, & vix amplius, milites gregarios. Tantulo impendio tam ingens victoria stetit: vulnerati numerabantur plures aliquanto, sed levius, gravioribus tamen affecti plagis vix plures centum, atque inter eos Wahlius Comes, & Godefridus Papenheimius, qui inter cadavera repertus, atque in castra Bavarica relatus, magno hostium in futurum malo convalluit. Postea Hispani ductore Spinola Fridburgum, arcem Rüdelseimsem, & Münzbergensem necnon Wezlariam, Gelenhusium pluraque alia loca victoribus armis suis subjecerunt.

§. III.

*Fridericus Palatinus ex arce Regia
in Silesiam profugus.*

Inter